BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

MĨ THUẬT 6

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

ĐOÀN THỊ MỸ HƯƠNG – ĐINH GIA LÊ (đồng Tổng Chủ biên)
PHẠM THỊ CHỈNH – PHẠM MINH PHONG (đồng Chủ biên)
PHẠM DUY ANH – VŨ THỊ THANH HƯƠNG – NGUYỄN THỊ MAY – ĐOÀN DŨNG SĨ

MĨ THUẬT 6

(Tái bản lần thứ năm)

sach-giao-khoa.com

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Mỗi bài học trong sách giáo khoa *Mĩ thuật 6* được tổ chức thành bốn hoạt động, cụ thể như sau:

QUAN SÁT: Hoạt động này giúp học sinh có nhận thức ban đầu về yêu cầu cần đạt của bài học.

THỂ HIỆN: Học sinh thực hiện hoạt động này để hình thành kiến thức, kĩ năng liên quan đến bài học.

THẢO LUẬN: Thông qua hoạt động này, học sinh củng cố lại nội dung, yêu cầu cần đạt được của bài học.

VẬN DỤNG: Học sinh sử dụng những kiến thức, kĩ năng trong bài học để giải quyết những vấn đề của cuộc sống liên quan đến môn học.

sach-giao-khoa.com

Những hướng dẫn kĩ thuật, cách làm sản phẩm mĩ thuật trong sách có tính gợi ý, nhằm giúp các em thuận tiện hơn trong việc thực hành.

Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng các em học sinh lớp sau!

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh thân mến!

Sách giáo khoa *Mĩ thuật 6* (bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống) được biên soạn theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực của học sinh, nhằm mục đích giúp các em gắn kết kiến thức với thực tiễn trong từng hoạt động học của mình.

Sách được biên soạn gồm tám chủ đề, mỗi chủ đề có hai bài học. Nội dung của các bài học gần gũi với hoạt động trong nhà trường; cảnh vật, sinh hoạt trong đời sống hằng ngày; mức độ kiến thức, kĩ năng từ đơn giản đến nâng cao dần, phù hợp với đối tượng học sinh lớp 6, thể hiện đầy đủ các yêu cầu cần đạt trong chương trình giáo dục phổ thông môn Mĩ thuật cấp Trung học cơ sở.

Mỗi bài học được thiết kế thành một hệ thống các hoạt động: Quan sát – Thể hiện – Thảo luận – Vận dụng, giúp học sinh dễ dàng tiếp cận kiến thức mới dưới sự hướng dẫn của giáo viên. Các câu hỏi trong sách là định hướng để học sinh cùng trao đổi trong việc khám phá nội dung và hình thành kiến thức, kĩ năng của môn học. Trên cơ sở đó, các em có thể vận dụng để sáng tạo được những sản phẩm mĩ thuật ứng dụng trong học tập cũng như trong cuộc sống.

Với nội dung mở, dễ hiểu; hình thức đổi mới trong biên soạn, hi vọng cuốn sách *Mĩ thuật 6* sẽ cùng các em có những trải nghiệm lí thú trong quá trình học tập, qua đó góp phần phát triển năng lực mĩ thuật cũng như thị hiếu thẩm mĩ và những phẩm chất theo đúng mục tiêu môn học đã đặt ra.

Chúc các em học tập thật vui và đạt kết quả tốt.

MỤC LỤC

Chủ đề	NỘI DUNG	Trang
1	**Xây dựng ý tưởng trong sáng tác mĩ thuật**	5
	Bài 1: Một số thể loại mĩ thuật	5
	Bài 2: Xây dựng ý tưởng trong sáng tác theo chủ đề	9
2	**Ngôi nhà yêu thương**	12
	Bài 3: Tạo hình ngôi nhà	12
	Bài 4: Thiết kế quà lưu niệm	18
3	**Hoạt động trong trường học**	22
	Bài 5: Tạo hình hoạt động trong nhà trường	22
	Bài 6: Thiết kế đồ chơi	27
4	**Mĩ thuật thời kì tiền sử**	31
	Bài 7: Mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử	31
	Bài 8: Mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử	36
5	**Trò chơi dân gian**	39
	Bài 9: Sáng tạo mĩ thuật với trò chơi dân gian	39
	Bài 10: Thiết kế thiệp chúc mừng	42
6	**Sắc màu lễ hội**	46
	Bài 11: Hoà sắc trong tranh chủ đề lễ hội	46
	Bài 12: Màu sắc lễ hội trong thiết kế lịch treo tường	51
7	**Cuộc sống thường ngày**	55
	Bài 13: Sáng tạo mĩ thuật với hình ảnh trong cuộc sống	55
	Bài 14: Thiết kế thời gian biểu	59
8	**Mĩ thuật thời kì cổ đại**	62
	Bài 15: Mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại	62
	Bài 16: Mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại	65
•	**Một số thuật ngữ dùng trong sách**	68
•	**Bảng phiên âm tên riêng nước ngoài**	68

CHỦ ĐỀ 1

XÂY DỰNG Ý TƯỞNG TRONG SÁNG TÁC MĨ THUẬT

Bài 1: Một số thể loại mĩ thuật

Yêu cầu cần đạt

– Nhận biết đặc điểm cơ bản của thể loại Hội hoạ, Đồ hoạ tranh in, Điêu khắc, Thiết kế đồ hoạ, Thiết kế thời trang, Thiết kế công nghiệp qua tìm hiểu một số tác phẩm, sản phẩm mĩ thuật;

– Nhận biết được vẻ đẹp của tác phẩm, sản phẩm mĩ thuật thông qua một số phân tích;

– Biết cách sử dụng một số chất liệu trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.

Một số thể loại mĩ thuật tạo hình

Mĩ thuật tạo hình bao gồm các thể loại: Hội hoạ, Đồ hoạ tranh in, Điêu khắc,... Các thể loại này đều sử dụng những yếu tố tạo hình như: đường nét, màu sắc, hình khối, không gian, bố cục,... để thể hiện ý tưởng, quan điểm của người nghệ sĩ trước thiên nhiên, cuộc sống.

- Hội hoạ

Trần Văn Cẩn, *Tát nước đồng chiêm*, 1958, tranh sơn mài, 60,5 x 92 cm[1]

Hoạ sĩ đã khai thác chất liệu, kĩ thuật sơn mài để làm nổi bật các yếu tố hình, nét, màu sắc của nhân vật trên nền đen; thể hiện được vẻ đẹp của cảnh lao động sản xuất ở nông thôn.

- Đồ hoạ tranh in

Nguyễn Tiến Chung, *Sau giờ lao động*, 1970, tranh khắc gỗ, 32 x 43 cm[2]

Hoạ sĩ đã sử dụng lối tạo hình có tính ước lệ, thể hiện những đặc trưng như: ao làng, núi đá, nhà mái ngói, những cây rơm vàng,... Cách thể hiện đơn giản, biểu đạt lối tạo hình mạnh mẽ, giúp người xem có cảm giác bình dị và nhẹ nhàng như chính không gian yên bình ở miền quê.

[1],[2] Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

- Điêu khắc

Trần Thị Hồng, *Những người khởi nghĩa*, 1984, phù điêu gò đồng, 29,5 x 54 cm(1)

Trong tác phẩm của mình, nhà điêu khắc sắp xếp các nhân vật theo nhiều lớp khác nhau để tạo không gian xa gần. Sự chuyển động của nhóm người về phía trước đã diễn tả được sự quyết tâm, đồng lòng của những người tham gia khởi nghĩa theo đúng ý tưởng mà tác giả muốn gửi đến người xem.

Nguyễn Thị Hoà, *Bà cháu*, 1980, đá, 62,2 x 30,5 x 37 cm(2)

Điều nổi bật của tác phẩm là cách tạo hình bằng những nét đục thô nhám, đường nét thẳng, góc cạnh thể hiện dấu ấn thời gian trên hình tượng người bà. Những nét cong, mềm kết hợp với khối tròn căng bộc lộ nét ngây thơ của con trẻ. Qua việc khắc hoạ hình tượng đơn giản nhưng chân thực, sâu sắc, tác phẩm đã diễn tả thành công tình cảm yêu thương, ấm áp của hai bà cháu.

Một số thể loại mĩ thuật ứng dụng

Mĩ thuật ứng dụng gắn với sản xuất công nghiệp và làm đẹp cho cuộc sống. Đó là nghệ thuật sử dụng các yếu tố tạo hình trong thiết kế sản phẩm như: trang phục, bìa sách, đồ lưu niệm, bao bì, đồ dùng,... Một số thể loại của mĩ thuật ứng dụng là:

- Thiết kế đồ hoạ

Nguyễn Bích, *Chiến dịch Điện Biên Phủ vĩ đại đã toàn thắng*, 1953 – 1954, tranh cổ động, bút sắt(3)

- Thiết kế công nghiệp

Ghế ngồi, đa chất liệu(4)

- Thiết kế thời trang

Áo dài, đa chất liệu(5)

Sách-giáo-khoa.com

Đặc điểm của các thể loại mĩ thuật tạo hình, mĩ thuật ứng dụng là gì?

(1),(2) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam
(3) Nguồn: qdnd.vn
(4) Nguồn: Lê Anh
(5) Nguồn: Thu Liễu

- Dùng hình thức vẽ hoặc nặn để tạo một sản phẩm mĩ thuật
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Ngô Duy Hằng, *Nhà bên dòng suối*,
sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

Minh Đức, *Phong cảnh quê em*,
sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

Mai Bá Trình, sản phẩm mĩ thuật trang trí cái quạt

Bịt mắt bắt dê, tranh dân gian Đông Hồ

EM CÓ BIẾT:

Tranh khắc gỗ là một hình thức của Đồ hoạ tranh in. Đây là dạng tranh được thực hiện bằng cách khắc ván in trên gỗ và in trên giấy. Mỗi màu trên tranh in là một bản khắc khác nhau như tranh dân gian Đông Hồ, hoặc chỉ in một bản nét để tô màu như tranh dân gian Hàng Trống,...

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

– Bạn đã sử dụng hình, khối, màu sắc, đường nét như thế nào trong sản phẩm mĩ thuật của mình?

– Bạn đặt tên cho sản phẩm mĩ thuật của mình là gì?

– Sản phẩm mĩ thuật của bạn thuộc thể loại mĩ thuật tạo hình nào?

Hãy trả lời các câu hỏi sau:

– Tượng đài *Khởi nghĩa Ba Tơ* thuộc thể loại mĩ thuật tạo hình nào?

– Tranh *Rặng phi lao* thuộc thể loại mĩ thuật tạo hình nào?

– Bìa sách thuộc thể loại mĩ thuật ứng dụng nào?

Khởi nghĩa Ba Tơ, tượng đài, đá, tỉnh Quảng Ngãi, 2012[1]

Tạ Thúc Bình, *Rặng phi lao*, 1996, tranh lụa, 30 x 42,5 cm[2]

Bìa sách *Hoa kết trái*[3]

(1) Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh
(2) Nguồn: Tác giả
(3) Nguồn: Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam

Bài 2: Xây dựng ý tưởng trong sáng tác theo chủ đề

Yêu cầu cần đạt

– Xác định được nội dung của chủ đề;
– Biết khai thác hình ảnh trong thiên nhiên, cuộc sống để thể hiện về chủ đề;
– Bước đầu phân tích được yếu tố đường nét, màu sắc để thể hiện ý tưởng trong sản phẩm mĩ thuật của cá nhân, nhóm.

Tìm ý tưởng qua quan sát cảnh vật, sinh hoạt trong cuộc sống

Phố cổ Hội An, thành phố Đà Nẵng(1)

Cánh đồng lúa Lũng Cao, tỉnh Thanh Hoá(2)

Thêu thổ cẩm, tỉnh Sơn La(3)

Đi chợ trên sông, thành phố Cần Thơ(4)

Cuộc sống xung quanh mở ra cho chúng ta rất nhiều ý tưởng có thể khai thác trong sáng tác mĩ thuật. Chính những hình ảnh của cuộc sống và tự nhiên đã tạo nên cảm hứng để thể hiện chủ đề mĩ thuật với những hình ảnh, màu sắc tươi mới theo ý thích của mình.

(1) Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh
(2) Nguồn: Nguyễn Anh Tuấn
(3) Nguồn: Nguyễn Đăng Việt
(4) Nguồn: Nguyễn Đắc Toàn

sach-giao-khoa.com

Một số cách xây dựng ý tưởng trong sáng tác

- Xây dựng ý tưởng từ cảnh đẹp trong cuộc sống

Tháp Rùa, Hồ Gươm, Hà Nội[1]

Phạm Hoàng Vân, *Tháp Rùa*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

- Xây dựng ý tưởng từ hình ảnh sinh hoạt trong cuộc sống

Nghề làm đũa[2]

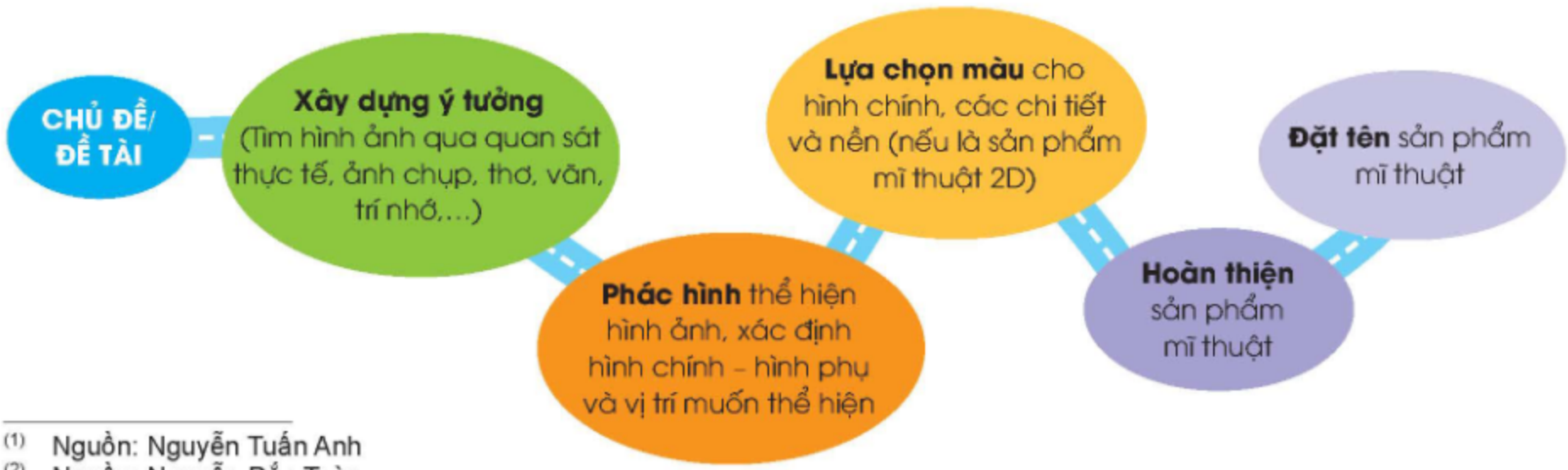
Ngô Tâm, *Làm đũa*,
sản phẩm mĩ thuật từ giấy màu

Chủ đề là gợi ý để mỗi người xây dựng ý tưởng thể hiện. Có nhiều cách tìm ý tưởng trong sáng tác mĩ thuật thông qua việc quan sát cảnh vật, sinh hoạt trong cuộc sống; những bức ảnh chụp; khai thác hình ảnh trong thơ, văn; hoặc xây dựng ý tưởng qua trí nhớ và trí tưởng tượng;...

Theo em, cách xây dựng ý tưởng nào trong sáng tác theo chủ đề phù hợp với mình?

Sơ đồ quá trình xây dựng ý tưởng đến thực hiện sản phẩm mĩ thuật

(1) Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh
(2) Nguồn: Nguyễn Đắc Toàn

- **Xây dựng ý tưởng và thể hiện một sản phẩm mĩ thuật về chủ đề em yêu thích**
- **Sản phẩm mĩ thuật của học sinh**

Lê Thảo Quỳnh Liên,
Phong cảnh, sản phẩm mĩ thuật từ màu bột

Đoàn Mai Trang,
Trồng cây, sản phẩm mĩ thuật từ đất sét

EM CÓ BIẾT:

Mỗi sản phẩm mĩ thuật thường được bắt đầu từ một ý tưởng, trong đó có sự thống nhất giữa nội dung và hình thức thể hiện. Những ý tưởng phù hợp sẽ xuất phát từ chính nền tảng kiến thức về mĩ thuật được tích luỹ trong nhà trường, cùng với cảm xúc, cảm nhận riêng của mỗi học sinh.

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

– Bạn đã có ý tưởng gì để thể hiện chủ đề?
– Bạn đã sử dụng đường nét, màu sắc như thế nào để thể hiện ý tưởng?
– Bạn đã vẽ những cảnh vật, nhân vật, hoạt động nào để thể hiện ý tưởng của mình?

Hãy trình bày vẻ đẹp của hai tác phẩm mĩ thuật sau.

Gợi ý: Hình ảnh thể hiện; Nội dung phản ánh.

Nguyễn Đức Nùng, *Bình minh trên nông trang*,
1958, tranh sơn mài, 63 x 91,3 cm[1]

Trần Văn Hoè, *Hũ gạo nuôi quân*,
1962, tượng thạch cao, 93 x 54 x 51 cm[2]

(1), (2) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

CHỦ ĐỀ 2

NGÔI NHÀ YÊU THƯƠNG

Bài 3: Tạo hình ngôi nhà

Yêu cầu cần đạt

- Nhận biết hình dáng, đặc điểm của ngôi nhà và có ý tưởng, lựa chọn chất liệu để thể hiện;
- Biết và sử dụng các yếu tố tạo hình như: nét, hình, khối, màu sắc để thể hiện sản phẩm mĩ thuật về ngôi nhà;
- Biết và phân tích được một số nguyên lí tạo hình được sử dụng trong bài thực hành của bạn, qua đó cảm thụ được vẻ đẹp trong tạo dáng sản phẩm mĩ thuật ngôi nhà ở dạng 2D và 3D.

Một số kiểu dáng ngôi nhà truyền thống

Nhà sàn, tỉnh Sơn La(1)

Nhà rường, thành phố Huế(2)

Nhà rông, tỉnh Quảng Ngãi(3)

Nhà cổ, tỉnh Đồng Tháp(4)

Hãy quan sát ngôi nhà và thực hiện các nội dung gợi ý sau:

- Hình dáng ngôi nhà có những đặc điểm gì?
- Quang cảnh xung quanh ngôi nhà như thế nào?
- Mô tả một số hình dáng ngôi nhà ở quê em.

(1) Nguồn: Nguyễn Đắc Toàn
(2) Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh
(3) Nguồn: Nguyễn Ngọc Thái
(4) Nguồn: Vũ Duy Thương

Tìm hiểu tạo hình nhà phố cổ qua tranh "Phố" của hoạ sĩ Bùi Xuân Phái

Bùi Xuân Phái (1920 – 1988) là hoạ sĩ chuyên vẽ chất liệu sơn dầu. Các sáng tác của ông về đề tài phố cổ Hà Nội đã tạo nên dấu ấn đặc biệt trong nền mĩ thuật hiện đại Việt Nam.

Hoạ sĩ Bùi Xuân Phái[1]

Phố trong tranh của Bùi Xuân Phái thường có các mảng màu lớn, sử dụng đường viền đậm nét, thể hiện những mái nhà nhấp nhô ngói thẫm, cô áo đỏ, chiếc xe bò quen thuộc ở Hà Nội thập niên 70, 80 của thế kỉ XX. Tranh của ông dù mô tả hiện thực nhưng không phải là chép nguyên mẫu mà tái hiện cảnh vật theo cảm xúc, trí tưởng tượng của mình. Cái đẹp trong tranh chính là phần sáng tạo của ông trước hiện thực.

Phố Hàng Mắm, 1984, tranh sơn dầu, 60 x 80 cm[2]

Phố Thanh Hà, 1986, tranh sơn dầu[3]

Tìm hiểu về tranh sơn dầu của hoạ sĩ Bùi Xuân Phái qua một số câu hỏi gợi ý sau:

- Trong tranh "Phố" của hoạ sĩ Bùi Xuân Phái có những hình ảnh nào? Những hình ảnh đó được thể hiện như thế nào?
- Gam màu chủ đạo trong tranh sơn dầu của Bùi Xuân Phái là gì?

(1) Nguồn: Trần Chính Nghĩa
(2) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam
(3) Nguồn: Bộ sưu tập cá nhân

Cách tạo hình ngôi nhà qua sản phẩm mĩ thuật tranh in độc bản

1. Vẽ phác hình cần in lên tấm mica.

2. Vẽ màu vào hình.

3. Đặt giấy lên tấm mica và in.

4. Hoàn thiện bản in.

- Thực hiện một sản phẩm mĩ thuật về chủ đề *Ngôi nhà yêu thương* theo hình thức vẽ hoặc in
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Vũ Khánh Ngọc, *Phố*,
sản phẩm mĩ thuật từ màu nước

Lê Ngọc Hằng, *Khu phố nơi em ở*,
sản phẩm mĩ thuật sử dụng kĩ thuật in màu

Nguyễn Thị Phương Thảo, *Nhà sàn*, sản phẩm mĩ thuật từ màu bột

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

- Những hình ảnh, màu sắc nào được sử dụng để thể hiện bài thực hành?
- Bạn thích bài thực hành nào nhất? Vì sao?

Trần Thuỳ Dung, *Cuộc sống quanh em*, sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

Hồ Thanh Thuỷ, *Phố*, sản phẩm mĩ thuật từ màu acrylic

EM CÓ BIẾT:

Biểu hiện của nguyên lí tương phản trong mĩ thuật thể hiện ở một số đặc điểm sau:

- Về đường nét: nét dài – nét ngắn, nét thẳng – nét cong, nét uốn lượn – nét gấp khúc, nét thanh – nét đậm,...
- Về màu sắc: màu sáng – màu tối, màu đậm – màu nhạt, màu nóng – màu lạnh, màu trầm – màu tươi sáng, màu chủ đạo (chính) – màu bổ trợ (phụ),...
- Về chất cảm: nhẵn – xù xì, thô ráp – trơn láng,...
- Về khối: khối nổi – khối chìm, khối tĩnh – khối động, khối cứng – khối mềm, khối đặc – khối rỗng, khối dày – khối mỏng,...

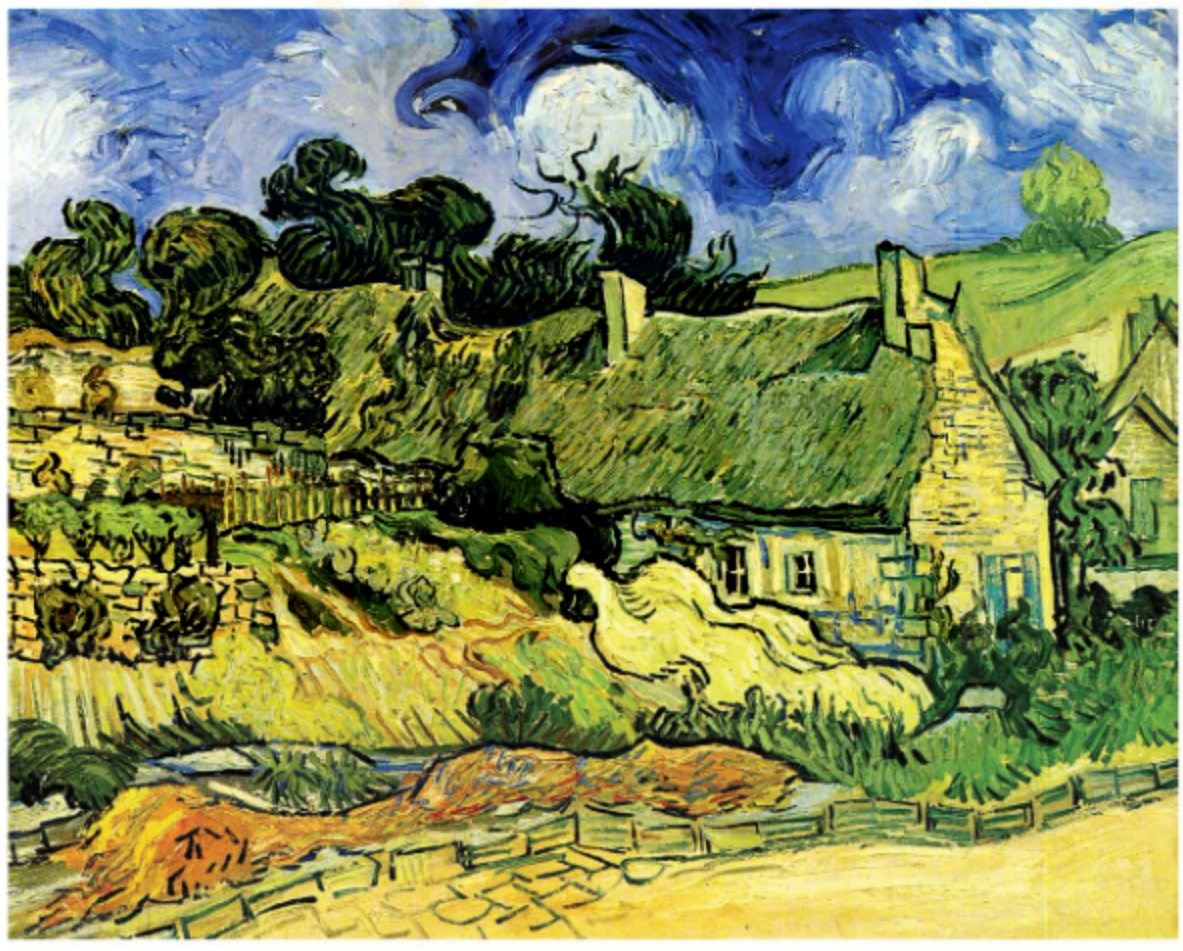
Mô tả tạo hình ngôi nhà trong những bức tranh của hoạ sĩ Vin-xen Uy-li-em Van-Gốc (Vincent Willem Van Gogh).

Gợi ý:

– Ngôi nhà có kiểu dáng như thế nào?
– Tạo hình ngôi nhà sử dụng những đường nét, màu sắc như thế nào?
– Hãy chỉ màu đậm, màu nhạt và phân tích nguyên lí tương phản trong hai tác phẩm này.

Street in Auvers-sur-Oise (Con đường ở vùng Auvers-sur-Oise), 1890, tranh sơn dầu, 73,5 x 92,5 cm[1]

Thatched cottages at Cordeville, Auvers-sur-Oise
(Nhà tranh ở làng Cordeville, vùng Auvers-sur-Oise), 1890, tranh sơn dầu, 73 x 92 cm[2]

EM CÓ BIẾT:

Vincent Willem Van Gogh (1853 – 1890) là một hoạ sĩ nổi tiếng người Hà Lan, thuộc trường phái Hậu Ấn tượng. Trong tác phẩm của mình, ông thường sử dụng những gam màu có độ tương phản mạnh, màu sắc rực rỡ và nét vẽ chắc khoẻ, có tính khái quát cao.

(1) Nguồn: Viện bảo tàng Mĩ thuật Metropolitan, New York, Hoa Kỳ
(2) Nguồn: Commons.wikimedia.org

Bài 4: Thiết kế quà lưu niệm

Yêu cầu cần đạt

– Xác định được mục đích sử dụng của sản phẩm mĩ thuật có tính ứng dụng;
– Biết sử dụng các vật liệu sẵn có để tạo hình sản phẩm lưu niệm có hình ngôi nhà;
– Biết đặt câu hỏi, trả lời và trao đổi về quà lưu niệm đã làm trong chủ đề.

Một số quà lưu niệm có tạo hình ngôi nhà để trang trí

Phạm Hữu Vang, *Nhà sàn*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Nguyễn Dạ Hương, *Khu nhà em ở*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

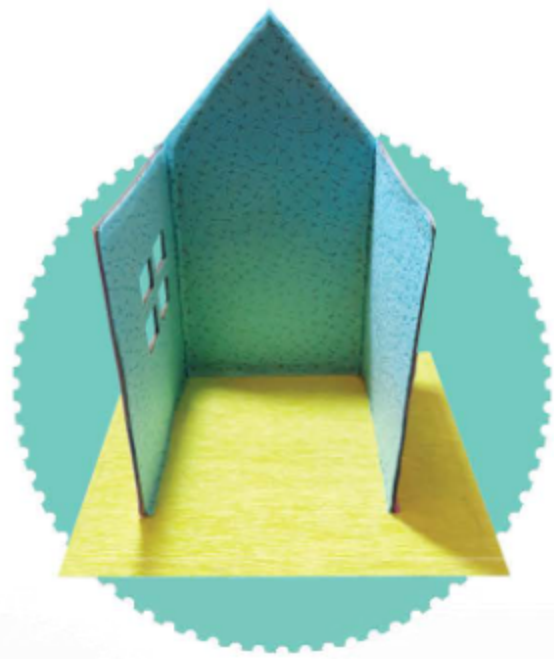
Vũ Hương Thanh, *Nhà hai tầng*,
sản phẩm mĩ thuật từ que gỗ

Các bước thiết kế quà lưu niệm hình ngôi nhà

1. Cắt và gấp bìa theo hình.

2. Gập bìa đã cắt thành khung nhà.

3. Cắt và gập bìa tạo mái nhà.

4. Vẽ, cắt tạo các hình trang trí cho ngôi nhà.

5. Gắn các hình trang trí, mái nhà, khung nhà thành sản phẩm hoàn chỉnh.

Để làm quà lưu niệm từ vật liệu sẵn có, em cần thực hiện những bước nào?

- Thiết kế quà lưu niệm có sử dụng hình ảnh ngôi nhà
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Nguyễn Thuỷ, *Khung ảnh*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Trịnh Trà My, *Nhà phố cổ*,
sản phẩm mĩ thuật ghép vải

Mai Hương,
sản phẩm mĩ thuật trang trí cái quạt

EM CÓ BIẾT:

Việc thiết kế sản phẩm có tính thẩm mĩ là một phần công việc của ngành Thiết kế công nghiệp. Những thiết kế của ngành này rất gần gũi với cuộc sống con người, từ sản phẩm gia dụng: ti vi, tủ lạnh, máy giặt, điện thoại di động,... cho đến thiết bị y tế, sản phẩm máy công cụ,...

Trên thế giới, Thiết kế công nghiệp thuộc nhóm ngành mĩ thuật ứng dụng, xuất hiện vào thế kỉ XIX trong bối cảnh thời đại công nghiệp sản xuất hàng tiêu dùng phát triển, đáp ứng nhu cầu của con người.

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

– Bạn đã dùng vật liệu gì để tạo dáng quà lưu niệm?
– Tạo hình ngôi nhà được bạn sử dụng trang trí cho quà lưu niệm như thế nào?
– Bạn đã học được gì về cách thiết kế và trang trí quà lưu niệm trong chủ đề này?

Hãy cho biết tạo hình ngôi nhà được thực hiện như thế nào trong hai sản phẩm quà lưu niệm sau:

Nông Thị Hoa,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Minh Đức,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

CHỦ ĐỀ 3

HOẠT ĐỘNG TRONG TRƯỜNG HỌC

Bài 5: Tạo hình hoạt động trong nhà trường

Yêu cầu cần đạt

– Hình thành kĩ năng quan sát, khai thác hình ảnh hoạt động trong nhà trường để thể hiện sản phẩm mĩ thuật;

– Biết sử dụng nét, hình, màu, khối để thể hiện dáng người;

– Phân tích được nguyên lí tạo hình sử dụng trong sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.

Một số phác thảo dáng người thể hiện hoạt động trong trường học

Học nhóm

Đá cầu

Chơi bóng rổ

Quan sát những hoạt động trong nhà trường và thực hiện các nội dung gợi ý sau:

– Kể tên những hoạt động học tập, thể thao, từ thiện,... ở trường em.

– Hãy tập chép dáng người trong hoạt động ở trường học qua quan sát thực tế, ảnh chụp,...

– Lựa chọn màu sắc để thể hiện sản phẩm mĩ thuật theo chủ đề.

Một số tác phẩm mĩ thuật thể hiện hoạt động của học sinh

Nguyễn Phan Chánh, *Học tổ*, 1959, tranh màu nước[1]

Hoạ sĩ sử dụng bố cục cân xứng theo trục dọc, bố trí mỗi bên hai nhân vật, trong đó có sự giao cảm giữa hai người ngồi đối diện nhau, tạo cảm giác về sự gắn kết trong buổi học theo tổ. Cách tạo hình nhân vật trong tranh là sự khái quát hình thể, mảng hình lớn với đường nét mảnh, nhỏ. Bức tranh không nhiều màu, chủ yếu là gam màu nâu đặc trưng kết hợp mảng màu xanh ở áo, lọ mực và bìa lịch ở nền tạo nên màu sắc hài hoà, có đủ sắc độ đậm, nhạt, trung gian,…

Rốt-tít-láp Ni-cô-lai-vích Ga-lít-xky (Rostislav Nikolaevich Galitsky),
To the finish line (Về đích), 1955, tranh sơn dầu, 69,5 x 120 cm[2]

Hoạ sĩ thể hiện dáng vẻ, nét mặt tập trung, hồi hộp đón chờ những bạn về đích đầu tiên tại cuộc thi chạy của các học sinh trong hoạt động thể thao ngoài trời.

Em có cảm nhận như thế nào về vẻ đẹp của hai bức tranh trên?

(1) Nguồn: Bộ sưu tập cá nhân
(2) Nguồn: mutualart.com

Các bước thể hiện một sản phẩm mĩ thuật theo hình thức đắp nổi về chủ đề *Hoạt động trong trường học*

1. Vẽ phác hình.

2. Ngâm giấy vệ sinh vào nước.

3. Trộn màu vào giấy đã ngâm.

4. Tạo các hỗn hợp màu khác nhau.

5. Đắp giấy đã trộn màu lên hình.

6. Hoàn thiện sản phẩm.

– Có những hoạt động nào ở trường học mà em thường thấy và đã được tham gia?

– Em sử dụng hình, màu như thế nào để thể hiện động tác, dáng người?

- Thực hiện một sản phẩm mĩ thuật bằng hình thức đắp nổi, vẽ hoặc xé, dán về chủ đề *Hoạt động trong trường học*
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Lê Trung Thu, *Trồng nụ trồng hoa*,
sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

Nguyễn Thu Trà, *Giờ mĩ thuật*,
sản phẩm mĩ thuật từ giấy màu

Trịnh Ngọc Dương, *Cuộc sống*, sản phẩm mĩ thuật từ màu acrylic

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

- Bài thực hành của bạn thể hiện hoạt động gì?
- Những ý tưởng của bạn đã được thể hiện như thế nào trong bài thực hành?
- Trong bài thực hành này, bạn đã xử lí hình khối, đường nét, màu sắc như thế nào?

Trưng bày, sắp xếp các sản phẩm theo nhóm và chia sẻ cùng các bạn.

Nguyễn Phương Hùng – Phạm Xuân Thịnh, *Kéo co*, sản phẩm mĩ thuật từ giấy báo

Nguyễn Thuý Hương – Ngô Văn Lâm, *Chơi cờ*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

sach-giao-khoa.com

Bài 6: Thiết kế đồ chơi

Yêu cầu cần đạt

- Xác định được mục đích sử dụng của sản phẩm đồ chơi;
- Biết sử dụng những vật liệu sẵn có để tạo những món đồ chơi phù hợp với lứa tuổi, trong đó có khai thác hình ảnh về hoạt động trong trường học;
- Biết đặt câu hỏi, trả lời và hiểu được tính ứng dụng của sản phẩm đồ chơi được thiết kế trong chủ đề.

Một số sản phẩm thiết kế đồ chơi

Ngô Tường Vân, *Đèn kéo quân*, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Nguyễn Phi Hiệp, *Đèn ông sao*, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

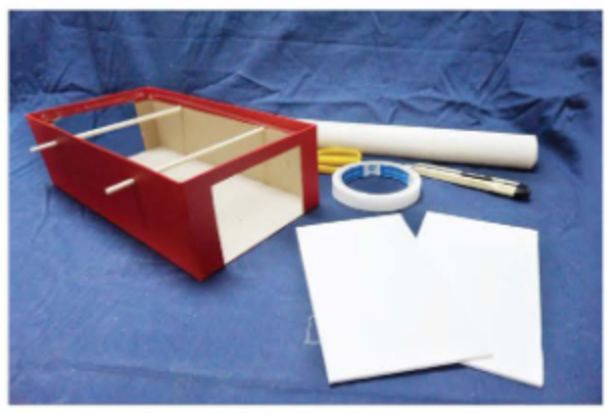
EM CÓ BIẾT:

Thiết kế đồ chơi thuộc lĩnh vực mĩ thuật ứng dụng, trong đó tạo dáng, chế tạo đồ chơi, lắp ghép mô hình, sử dụng vật liệu tạo sản phẩm theo các quy tắc an toàn khi sử dụng.

sách-giáo-khoa.com

Các bước thực hiện đồ chơi đá bóng

1. Trổ hộp giấy thành hình đồ chơi đá bóng và cài que gỗ.

2. Trang trí đồ chơi mô phỏng sân bóng.

3. Trang trí hình hai cầu thủ lên tấm bìa.

4. Gắn hình cầu thủ vào que gỗ và hoàn thiện sản phẩm.

- Em sẽ thiết kế loại đồ chơi nào?
- Em sử dụng chất liệu gì để thực hiện sản phẩm?

- Thiết kế đồ chơi thể hiện chủ đề *Hoạt động trong trường học* từ vật liệu sẵn có
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Lê Mỹ Hằng, *Chơi cầu lông*, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Võ Ngọc Huy, *Chơi bóng rổ,* sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và thực hiện các nội dung gợi ý sau:

– Bạn đã sử dụng những đồ vật, vật liệu gì để thiết kế đồ chơi?
– Sản phẩm đồ chơi bạn làm ra có hình thức như thế nào?
– Loại trò chơi nào phù hợp với đồ chơi của bạn?
– Hãy chia sẻ, trao đổi về sản phẩm của các thành viên theo nhóm.

Trang trí làm mới đồ chơi cũ mà em yêu thích.

Ngô Anh Thư – Nguyễn Xuân Thuỷ – Trần Cẩm Oanh, *Cánh diều đồng đội*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Đoàn Hiểu Linh – Đỗ Bảo Châu – Hoàng Minh Anh, *Rước đèn Trung thu*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

CHỦ ĐỀ 4

MĨ THUẬT THỜI KÌ TIỀN SỬ

Bài 7: Mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử

Yêu cầu cần đạt

- Biết được một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử;
- Biết cách khai thác vẻ đẹp tạo hình ở thời kì này trong mô phỏng, trang trí một sản phẩm mĩ thuật.

Một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử

Hình vẽ trên đá tại Bờ-him-bê-ca (Bhimbetka), Ấn Độ[1]

Hình khắc trên đá tại Xa-ha-ra (Sahara), Bắc Phi[2]

Tượng đá tìm thấy tại Uy-len-đo (Willendorf), Áo[3]

EM CÓ BIẾT:

Tranh hang động là những hình được vẽ, khắc trên các vách và trần hang động thời kì tiền sử, thể hiện về những sự vật xung quanh như thiên nhiên, con người. Những bức tranh hang động sớm nhất mà người ta biết được có niên đại khoảng 40 000 năm trước Công nguyên.

(1) (2) Nguồn: en.wikipedia.org
(3) Nguồn: mymodernmet.com

Hình khắc trên đá tìm thấy ở thung lũng Ca-mô-ni-ca (Camonica), Italia[4]

Tượng voi ma mút tìm thấy ở hang động Vô-gê-hớt (Vogelherd), Đức[5]

Hình những bàn tay trên đá tìm thấy trong hang động ở vùng Pa-ta-gô-ni-a (Patagonia), Argentina[6]

Thời kì tiền sử là thuật ngữ thường được dùng để mô tả các thời kì bắt đầu có sự sống trên Trái Đất, từ thời đại đồ đá cho đến khi xuất hiện các nền văn minh. Những thông tin mà chúng ta biết về mĩ thuật thời kì này chủ yếu là qua hiện vật tìm được của ngành Khảo cổ học.

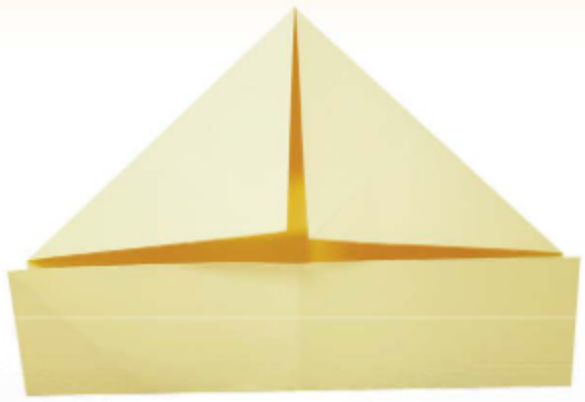
(4) Nguồn: Worldhistory.org
(5) Nguồn: Spiegel.de
(6) Nguồn: en.wikipedia.org

Các bước thiết kế một chiếc ống đựng bút và khai thác hình ảnh từ di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử để trang trí

1. Gấp đôi nửa trên tờ giấy hình vuông theo chiều dọc.

2. Gấp đôi nửa còn lại theo chiều ngang.

3. Gấp hai bên vào giữa.

4. Dán hai phần đã gấp vào nhau.

5. Làm năm hình như bước 4, ghép lại và trang trí hộp bút.

6. Hoàn thiện và sử dụng sản phẩm.

- Mô phỏng về một di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử bằng hình thức vẽ hoặc nặn
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Lê Duy Nghĩa, *Đi săn*, sản phẩm mĩ thuật từ màu acrylic

Lê Văn Tuyền, *Voi ma mút*, sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

sach-giao-khoa.com

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và thực hiện các nội dung gợi ý sau:

– Những đối tượng được thể hiện ở di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử là gì?

– Kể tên một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử.

Sử dụng hình ảnh từ di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử để trang trí một sản phẩm cụ thể.

Thanh Hằng, *Thẻ đánh dấu sách*, sản phẩm mĩ thuật từ giấy màu

EM CÓ BIẾT:

Mĩ thuật thời kì tiền sử thường diễn tả đối tượng một cách sống động thông qua tạo hình đơn giản, có tính cách điệu. Các hình vẽ trên đá thường được thể hiện bằng những đường nét đơn giản, có tính trang trí và đôi khi sử dụng kĩ thuật dùng các chấm nối tiếp để tạo nét. Nhiều bức tượng được đẽo gọt rõ nét, thậm chí phóng đại một số chi tiết, điều này thể hiện quan niệm của người nguyên thuỷ về sức mạnh của đối tượng cần mô phỏng.

Bài 8: Mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử

Yêu cầu cần đạt

– Biết và mô phỏng được một di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử;

– Hiểu được giá trị và biết giữ gìn di sản thời kì tiền sử.

Một số di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử

Đồ trang sức bằng xương, văn hoá Hoà Bình(1)

Hình khắc trên vách đá hang Đồng Nội, văn hoá Hoà Bình(2)

Rìu đá, văn hoá Tràng An(3)

Chày và bàn nghiền đá, văn hoá Hoà Bình(4)

Mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử được biết đến qua một số di sản mĩ thuật của nền văn hoá Tràng An (khoảng 300 000 năm trước Công nguyên), Hoà Bình (khoảng 10 000 năm trước Công nguyên), Bắc Sơn (10 000 – 8000 năm trước Công nguyên),...

(1) (2) (3) (4) Nguồn: Nguyễn Dương Hoàng

Các bước thực hiện sản phẩm mĩ thuật mô phỏng rìu đá

1. Gấp giấy tạo hình lưỡi rìu.

2. Lựa chọn màu, miết đất nặn lên lưỡi rìu.

3. Miết đất nặn lên que gỗ tạo cán rìu.

4. Buộc phần lưỡi rìu vào cán rìu.

5. Chỉnh sửa và hoàn thiện sản phẩm.

sach-giao-khoa.com

Mô phỏng một di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử em yêu thích từ vật liệu sẵn có

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Trịnh Hồng Tuyền, *Chày và bàn nghiền đá*, sản phẩm mĩ thuật từ giấy

EM CÓ BIẾT:

Mĩ thuật thời kì tiền sử ở Việt Nam chủ yếu là một số di sản mĩ thuật trên chất liệu đá, đất, xương thú, vỏ sò,... có hoa văn dạng hình học hay những nét khắc đơn giản thể hiện hình ảnh mặt người, động vật,... Một số hiện vật được ngành Khảo cổ học khai quật cho thấy ý thức mĩ thuật sơ khai của thời kì này gắn liền với những vật dụng trong lao động như: cái rìu đá, chày đá,...

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và thực hiện các nội dung gợi ý sau:

– Hãy kể tên những di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử mà bạn biết.
– Nêu công dụng của các di sản thời kì tiền sử trong cuộc sống của người Việt cổ.
– Bạn ấn tượng với thể loại di sản mĩ thuật nào của Việt Nam thời kì tiền sử?

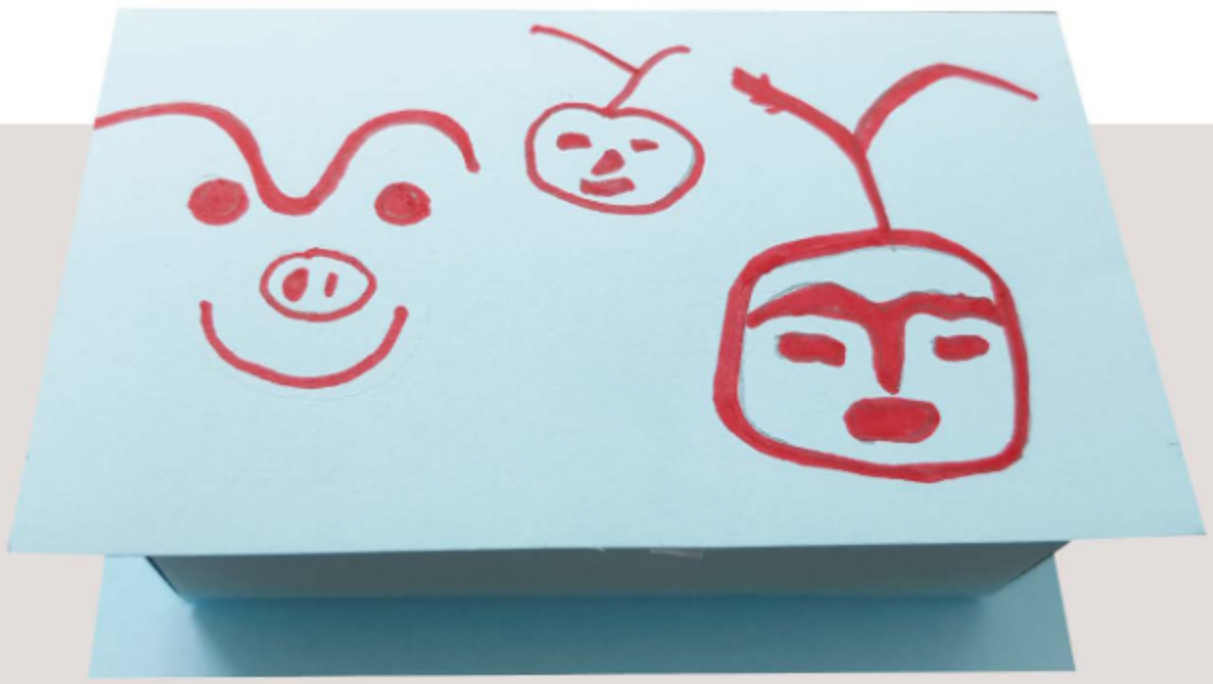

Tạo một sản phẩm mĩ thuật trang trí góc học tập, có khai thác hình ảnh từ di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử.

Ngô Quang Tuyến, *Đồng hồ sử dụng hoa văn hình khắc trên vách đá hang Đồng Nội*, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Thanh Hương,
Hộp đựng dụng cụ học tập sử dụng hình khắc trên vách đá hang Đồng Nội,
sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

CHỦ ĐỀ 5

TRÒ CHƠI DÂN GIAN

Bài 9: Sáng tạo mĩ thuật với trò chơi dân gian

Yêu cầu cần đạt

– Biết cách khai thác hình ảnh từ trò chơi dân gian trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật;

– Biết sử dụng chấm, nét, hình, màu, khối để thể hiện hoạt động trong trò chơi dân gian;

– Cảm thụ được vẻ đẹp của sản phẩm mĩ thuật thể hiện về trò chơi dân gian.

Một số phác thảo dáng người tham gia trò chơi dân gian

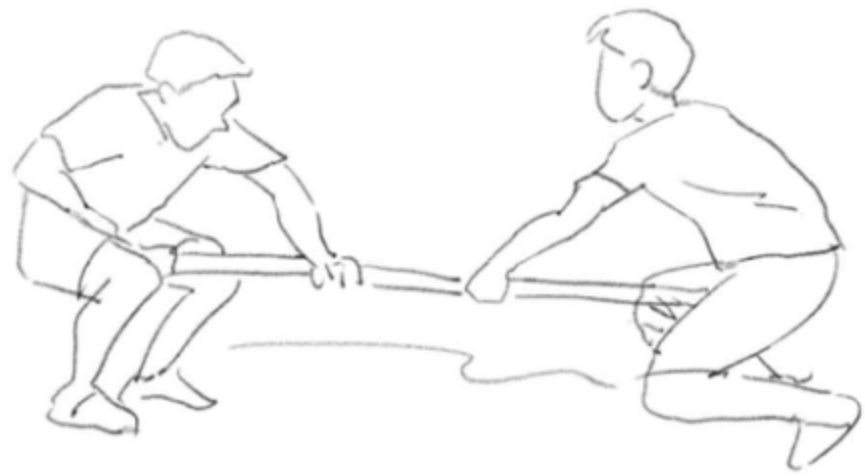
Hãy tập chép dáng người trong trò chơi dân gian qua quan sát thực tế, ảnh chụp,...

Kéo co

Trồng nụ trồng hoa

Đẩy gậy

Em đã biết những trò chơi dân gian nào?

Các bước thực hiện một bức tranh có hình ảnh về trò chơi dân gian

1. Phác hình thể hiện ý tưởng, có hình chính, hình phụ.

2. Vẽ màu vào bức tranh.

3. Vẽ nét trang trí và hoàn thiện bức tranh.

Tạo hình một sản phẩm mĩ thuật về chủ đề *Trò chơi dân gian* theo hình thức vẽ hoặc in

EM CÓ BIẾT:

Trò chơi dân gian có từ thời xưa và được truyền lại đến ngày nay. Hình ảnh về những trò chơi này được thể hiện trong nhiều dòng tranh dân gian đã giúp bảo tồn, phát huy những giá trị của trò chơi dân gian qua nhiều thế hệ.

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

- Sản phẩm của bạn thể hiện trò chơi dân gian nào?
- Bạn đã sử dụng hình thức thể hiện nào trong sản phẩm mĩ thuật?
- Bạn thích sản phẩm nào nhất? Vì sao?

Nguyên lí cân bằng được thể hiện trong tác phẩm dưới đây như thế nào?

Huy Oánh, *Bác Hồ với thiếu nhi*, 1980, tranh khắc gỗ, 50x36cm[1]

EM CÓ BIẾT:

Biểu hiện của nguyên lí cân bằng trong mĩ thuật thể hiện ở một số đặc điểm sau:

- Trong Điêu khắc: Sự cân bằng trong tổng thể các thành phần trên – dưới, trái – phải trong tác phẩm, tạo cảm giác vững chắc, hài hoà.
- Trong Hội hoạ: Sự phân bố của màu sắc, đường nét, hình khối hài hoà tạo sự cân bằng về thị giác, không gây ra cảm giác lệch về một bên hay chưa hoàn chỉnh.

(1) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Bài 10: Thiết kế thiệp chúc mừng

Yêu cầu cần đạt

- Biết khai thác vẻ đẹp tạo hình của di sản văn hoá dân tộc trong thiệp chúc mừng;
- Sử dụng hình ảnh trò chơi dân gian để thiết kế thiệp chúc mừng;
- Có hiểu biết bước đầu về mối quan hệ giữa công năng sử dụng và giá trị thẩm mĩ của sản phẩm thiết kế.

Một số thiệp chúc mừng có sử dụng hình ảnh trò chơi dân gian

Minh Đức,
sản phẩm mĩ thuật từ màu acrylic

Hà Dương, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

EM CÓ BIẾT:

Thiết kế đồ hoạ thuộc lĩnh vực mĩ thuật ứng dụng. Những ứng dụng của ngành Thiết kế đồ hoạ phổ biến là: thiết kế logo, tờ rơi, thiệp chúc mừng, bao bì, nhãn mác sản phẩm, sách, báo, tạp chí,...

Cách sử dụng hình ảnh trò chơi dân gian trong thiết kế thiệp chúc mừng

1. Gấp đôi tờ bìa và xẻ hai rãnh để tạo hình tấm thiệp.

2. Trang trí mặt trong tấm thiệp.

3. Vẽ phác hình.

4. Vẽ màu vào hình trang trí và cắt rời.

5. Dán hình đã cắt vào phần gấp của tấm thiệp.

6. Trang trí mặt ngoài tấm thiệp.

sách giáo-khoa.com

- Thiết kế thiệp chúc mừng sinh nhật bạn có sử dụng hình ảnh trò chơi dân gian
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Nguyễn Vũ Thành Long,
sản phẩm mĩ thuật từ giấy

Nguyễn Mai Hương, sản phẩm mĩ thuật từ giấy

EM CÓ BIẾT:

Trong Thiết kế đồ hoạ, nhà thiết kế sắp xếp hình ảnh trong mối quan hệ với các yếu tố tạo hình khác để tạo ra một bố cục cân đối, hoàn chỉnh. Để làm được điều đó, các nhà thiết kế cần nắm chắc những nguyên lí tạo hình cơ bản như: cân bằng, nhịp điệu, chuyển động, tỉ lệ và các yếu tố tạo hình như: màu sắc, đường nét,... để thể hiện ý tưởng.

Hiện nay, có nhiều phần mềm chuyên dụng giúp cho các nhà thiết kế đồ hoạ làm việc hiệu quả như: Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe Indesign, AutoCad, Sketchup, Revit, 3D Max,...

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

– Bạn đã sử dụng hình thức thể hiện nào để thiết kế thiệp chúc mừng?

– Mối quan hệ giữa hình và chữ trong thiết kế thiệp chúc mừng như thế nào?

– Bạn đã sử dụng nguyên lí tạo hình nào để thể hiện thiệp chúc mừng?

Lê Mạnh Cường,
sản phẩm mĩ thuật từ giấy

Phạm Hà My,
sản phẩm mĩ thuật từ giấy

Viết lời chúc mừng năm mới cho người thân vào tấm thiệp có sử dụng hình ảnh trò chơi dân gian.

CHỦ ĐỀ 6

SẮC MÀU LỄ HỘI

Bài 11: Hoà sắc trong tranh chủ đề lễ hội

Yêu cầu cần đạt

– Thực hiện được việc kết hợp các màu để tạo nên một hoà sắc;
– Sử dụng được những màu thường xuất hiện trong lễ hội để tạo nên một hoà sắc chung trong tranh;
– Phân tích được hoà sắc trong một tác phẩm mĩ thuật cụ thể.

Quang cảnh và hoạt động trong lễ hội

Rước kiệu ở lễ hội đền Kỳ Cùng, Lạng Sơn(1)

Đua voi trong lễ hội Buôn Đôn, Đắk Lắk(2)

Đoàn rước trong lễ hội đền Thái Vi, Ninh Bình(3)

– Các hình ảnh trên diễn tả những hoạt động nào trong lễ hội?
– Em đã biết những lễ hội nào?

(1) Nguồn: Nguyễn Sơn Tùng
(2) Nguồn: Vũ Duy Thương
(3) Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

Cách thể hiện hoà sắc trong sản phẩm mĩ thuật 2D về chủ đề lễ hội

1

2

3

4

5

EM CÓ BIẾT:

Chủ đề về lễ hội quen thuộc trong các sáng tác mĩ thuật. Nhiều tác phẩm mĩ thuật đã sử dụng những màu sắc tươi vui để thể hiện không khí rộn ràng, náo nức trong lễ hội. Những hoạt động như: đoàn rước, múa,... là nguồn cảm hứng để tạo nên các bố cục hấp dẫn, sinh động.

Cách thể hiện hoà sắc trong sản phẩm mĩ thuật 3D về chủ đề lễ hội

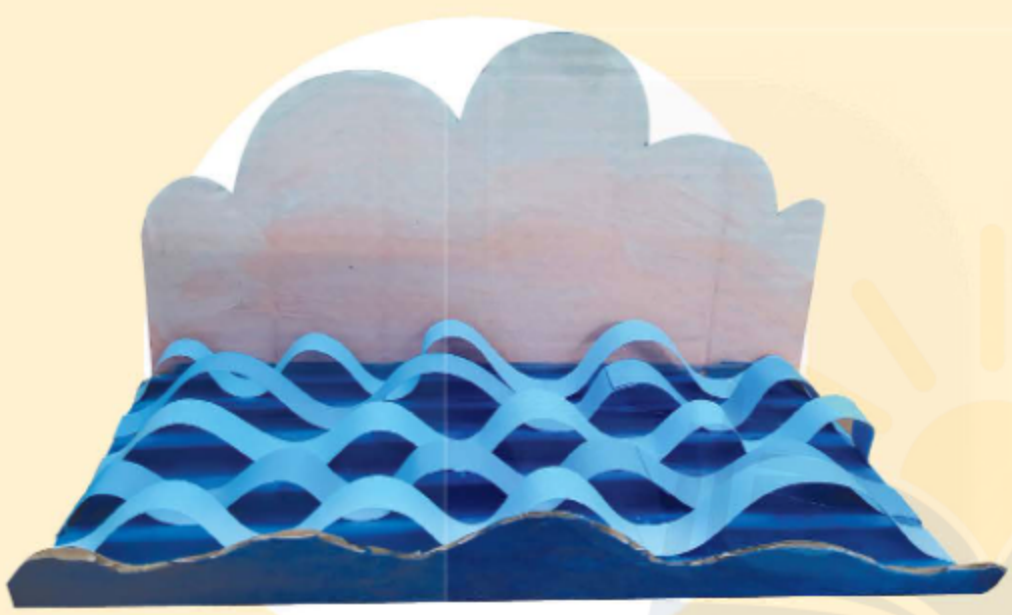
1

2

3

4

5

6

Để thực hiện sản phẩm trên, em cần thực hiện những bước nào?

- **Thể hiện một sản phẩm mĩ thuật về chủ đề lễ hội bằng hình thức nặn hoặc vẽ**
- **Sản phẩm mĩ thuật của học sinh**

EM CÓ BIẾT:

Để tạo nên hoà sắc trong một sản phẩm mĩ thuật cần lưu ý:

– Lựa chọn màu chủ đạo trong sản phẩm mĩ thuật và các màu phụ khác để thể hiện nền, các chi tiết.

– Màu chủ đạo và màu phụ có sự hài hoà về sắc độ, sự tương phản, gam màu,...

Mai Thu Trà, *Hát quan họ*,
sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

Lê Ngọc Hằng, *Đua thuyền*,
sản phẩm mĩ thuật từ màu bột

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

– Màu sắc nào được thể hiện trong sản phẩm của bạn?
– Bạn đã dùng hoà sắc gì để thể hiện sản phẩm mĩ thuật?
– Bạn có gặp khó khăn gì khi khai thác vốn văn hoá dân tộc trong sáng tạo sản phẩm mĩ thuật không? Vì sao?

Sử dụng kiến thức đã học về hoà sắc, phân tích tranh sơn mài *Lễ hội đầu năm* của hoạ sĩ Nguyễn Gia Trí.

Gợi ý:

– Hoạ sĩ đã sử dụng hoà sắc gì để thể hiện tác phẩm *Lễ hội đầu năm*?
– Những màu sắc nào được hoạ sĩ thể hiện trong tranh?

Nguyễn Gia Trí, *Lễ hội đầu năm*, tranh sơn mài, 70 x 120 cm[1]

[1] Nguồn: Bộ sưu tập cá nhân

Bài 12: Màu sắc lễ hội trong thiết kế lịch treo tường

Yêu cầu cần đạt

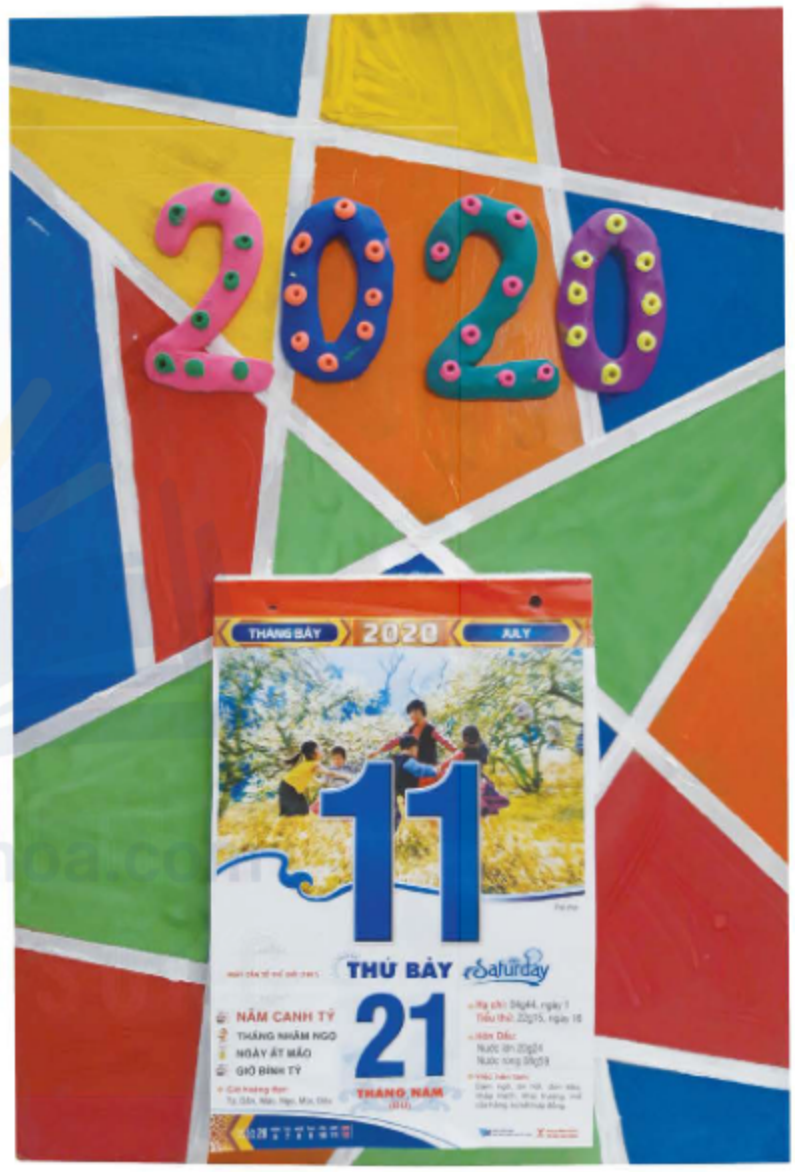
- Sử dụng được màu sắc đặc trưng của lễ hội trong thiết kế lịch treo tường;
- Biết sắp xếp hình, màu trong thiết kế lịch treo tường;
- Biết phân tích yếu tố sắc độ của màu trong một sản phẩm mĩ thuật cụ thể.

Một số sản phẩm lịch treo tường có sử dụng sắc màu lễ hội

Phan Thu Thuỷ,
sản phẩm mĩ thuật từ giấy màu

Nguyễn Minh Tâm,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

EM CÓ BIẾT:

Cờ ngũ sắc thường được sử dụng trong các lễ hội. Năm màu trên lá cờ tương ứng với năm vật chất mang tính khởi nguồn theo quan niệm văn hoá phương Đông, đó là: lục (mộc), đỏ (hoả), vàng (thổ), trắng (kim), lam (thuỷ).

- Trên lịch treo tường có những hình ảnh gì?
- Bạn đã sử dụng màu sắc như thế nào trên lịch treo tường?

Các bước sử dụng sắc màu lễ hội trong thiết kế lịch treo tường

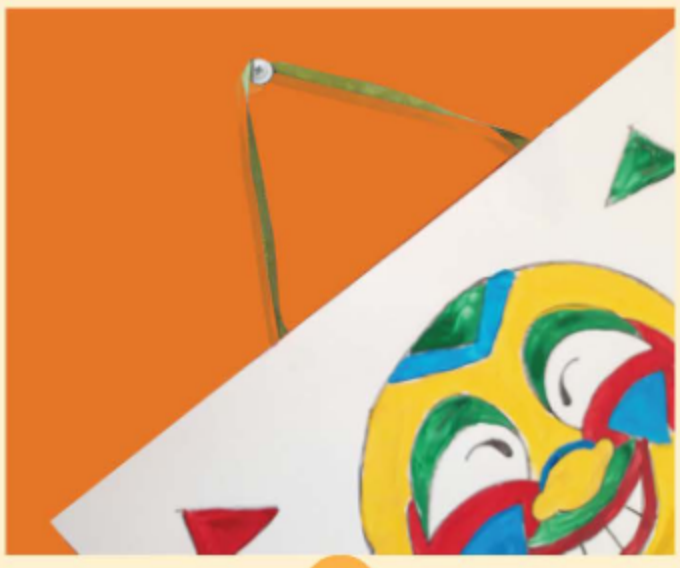
1

2

3

4

5

Hãy chỉ ra màu đậm, màu nhạt trong sản phẩm trên.

- Thiết kế một tờ lịch treo tường và sử dụng sắc màu lễ hội để trang trí
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Nguyễn Thanh Loan,
sản phẩm mĩ thuật từ màu nước

Đỗ Cao Chiến,
sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

Lê Hoài Tâm,
sản phẩm mĩ thuật từ màu acrylic

EM CÓ BIẾT:

Hàng hoá tiêu dùng thường kết hợp giữa giá trị thẩm mĩ và công năng sử dụng.

Về cơ bản, công năng sử dụng quyết định sự tồn tại của sản phẩm. Yếu tố này được nhận diện bằng sự phù hợp với mục đích, thuận tiện trong thao tác sử dụng sản phẩm.

Tính thẩm mĩ là yếu tố nhận diện sản phẩm ở hình thức bên ngoài, từ thiết kế tạo dáng cho đến màu sắc, kí hiệu xuất hiện trên sản phẩm.

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và thực hiện các nội dung gợi ý sau:

– Bạn đã sử dụng những màu nào trong cờ lễ hội để trang trí sản phẩm lịch treo tường?
– Trong thiết kế lịch treo tường, bạn đã sử dụng hoà sắc nào? Kể tên các màu nóng, màu lạnh được sử dụng trong sản phẩm mĩ thuật của bạn.

Sử dụng sắc màu lễ hội để trang trí một đồ vật mà em yêu thích.

Đinh Tố Như,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Lê Bảo Lâm, sản phẩm mĩ thuật
từ vật liệu tái sử dụng

CHỦ ĐỀ 7

CUỘC SỐNG THƯỜNG NGÀY

Bài 13: Sáng tạo mĩ thuật với hình ảnh trong cuộc sống

Yêu cầu cần đạt

- Biết và sử dụng được đường nét, màu sắc để thể hiện sản phẩm mĩ thuật về cuộc sống thường ngày;
- Phân tích được mối liên hệ giữa mĩ thuật với cuộc sống thường ngày.

Một số phác thảo dáng người thể hiện hoạt động thường ngày

Ôn bài

Rửa bát

Phơi quần áo

Quan sát những hoạt động thường ngày và thực hiện các nội dung gợi ý sau:

- Ghi chép bằng hình vẽ các tư thế, hình dáng đẹp.
- Lựa chọn màu sắc để thể hiện sản phẩm mĩ thuật theo chủ đề.

sách-giáo-khoa.com

Một số tác phẩm của hoạ sĩ Mai Trung Thứ

Viết bài, 1956, tranh lụa[1]

Niềm vui sống II, 1963, tranh lụa, 35 x 95 cm[2]

EM CÓ BIẾT:

Mai Trung Thứ (1906 – 1980) là một trong những hoạ sĩ tốt nghiệp khoá đầu tiên của Trường Cao đẳng Mĩ thuật Đông Dương (nay là Trường Đại học Mĩ thuật Việt Nam). Ông được biết đến với những tác phẩm tranh lụa vẽ về đề tài phụ nữ, trẻ em trong sinh hoạt thường ngày. Đặc trưng trong tác phẩm của ông là những mảng màu tươi sáng với lối tạo hình đơn giản, mang tính trang trí cao.

(1) Nguồn: Bảo tàng Cernuschi, Paris, Pháp
(2) Nguồn: Bộ sưu tập cá nhân

Các bước thực hành một sản phẩm mĩ thuật thể hiện việc làm trong cuộc sống

1. Cắt bìa tạo hình chân ghế.

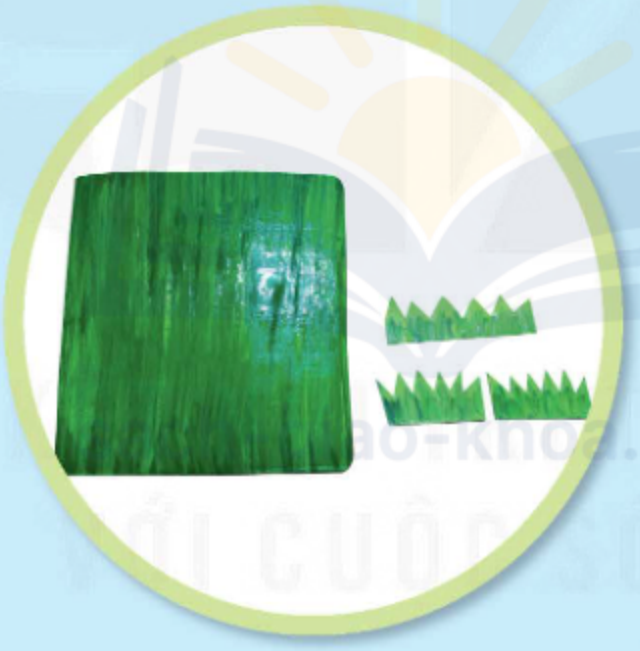
2. Gắn que kem lên chân ghế.

3. Tạo hình ghế từ bìa và que kem.

4. Vẽ, trang trí trên bìa hình học sinh, quyển sách và cắt rời.

5. Vẽ, trang trí trên bìa tạo thảm cỏ.

6. Gắn hình trang trí học sinh, quyển sách lên ghế, đặt trong thảm cỏ và hoàn thiện sản phẩm.

- **Thực hiện một sản phẩm mĩ thuật theo hình thức nặn hoặc vẽ**
- **Sản phẩm mĩ thuật của học sinh**

Trịnh Trà My,
Em rửa bát, sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

Ngô Thu Trà,
Giúp mẹ, sản phẩm mĩ thuật từ màu bột

Nguyễn Trí Đức,
Con tập đàn piano, sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

– Vẻ đẹp trong sản phẩm mĩ thuật của bạn được thể hiện như thế nào?

– Bạn đã sắp xếp yếu tố hình, màu, khối trong sản phẩm mĩ thuật như thế nào?

Trưng bày, sắp xếp các sản phẩm theo nhóm và chia sẻ cùng các bạn.

Nguyễn Thu An – Nguyễn Phương Uyên – Trịnh Thị May, *Việc nhà*, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Bài 14: Thiết kế thời gian biểu

Yêu cầu cần đạt

- Biết cách sử dụng hình ảnh, biểu tượng thiết kế thời gian biểu hằng ngày;
- Biết sử dụng nét tạo hình cách điệu hình ảnh một số việc làm thường ngày;
- Ứng dụng được kiến thức, kĩ năng trong môn Mĩ thuật tạo sản phẩm trang trí đồ dùng học tập.

Thời gian biểu về một số hoạt động thường ngày

Em có ý tưởng gì để thiết kế các biểu tượng thể hiện thời gian biểu của mình?

- Thiết kế thời gian biểu hằng ngày cho bản thân
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Trịnh Trà My, sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

– Bạn đã sử dụng những hình ảnh tiêu biểu nào để thiết kế biểu tượng?
– Cách lựa chọn các hình ảnh này đã phù hợp chưa? Vì sao?
– Bạn thích hình ảnh nào nhất trong sản phẩm mĩ thuật đã hoàn thành? Vì sao?

Sử dụng các hình ảnh cuộc sống thường ngày để trang trí một đồ dùng học tập mà em yêu thích.

Mai Bá Huỳnh, sản phẩm mĩ thuật trang trí túi đựng bài kiểm tra

Nguyễn Tuấn Quỳnh, sản phẩm mĩ thuật trang trí hộp đựng bút

EM CÓ BIẾT:

Việc khai thác hình ảnh từ cuộc sống như tư thế, hoạt động, dáng người trong sáng tạo mĩ thuật tạo nên những sản phẩm mĩ thuật gần gũi, thân quen với cảm nhận của người xem.

CHỦ ĐỀ 8

MĨ THUẬT THỜI KÌ CỔ ĐẠI

Bài 15: Mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại

Yêu cầu cần đạt

- Biết được một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại;
- Khai thác được giá trị tạo hình ở thời kì này trong mô phỏng, trang trí một sản phẩm mĩ thuật;
- Xác định được vẻ đẹp của giá trị tạo hình ở thời kì này trong sản phẩm mĩ thuật của bạn.

Một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại

Tượng đá, nền văn minh Lưỡng Hà cổ đại(1)

Ngôi đền thờ thần A-thê-na (Athena), nền văn minh Hy Lạp cổ đại(2)

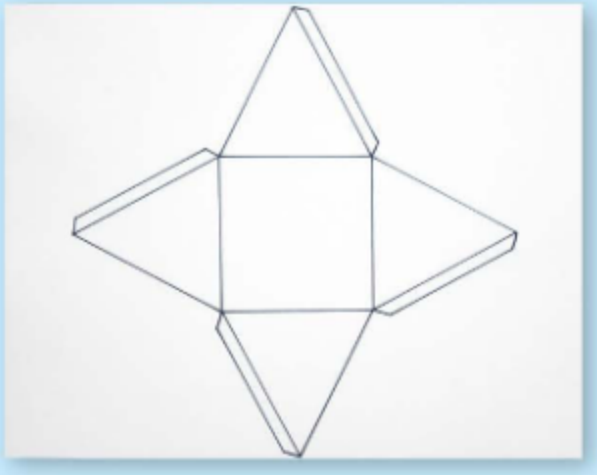
Mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại được xác định cùng với sự xuất hiện một số nền văn minh đầu tiên trên thế giới ở vùng Lưỡng Hà như: Xu-mơ (Sumer), A-cát (Akkad), A-xi-ri-a (Assyria) và Ba-by-lon (Babylon); dọc theo hạ lưu của sông Nin (Nile); lưu vực sông Ấn; khu vực thung lũng dọc theo Hoàng Hà và Trường Giang, khu vực Địa Trung Hải,...

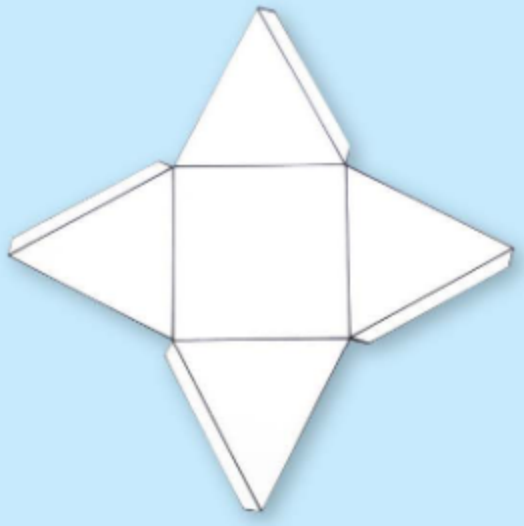
Bình gốm, nền văn minh Ai Cập cổ đại(3)

(1) Nguồn: Viện bảo tàng Mĩ thuật Metropolitan, New York, Hoa Kỳ
(2) Nguồn: shutterstock
(3) Nguồn: Bảo tàng Roemer và Pelizaeus, Hildesheim, Đức

Các bước thực hiện sản phẩm mĩ thuật mô phỏng kim tự tháp

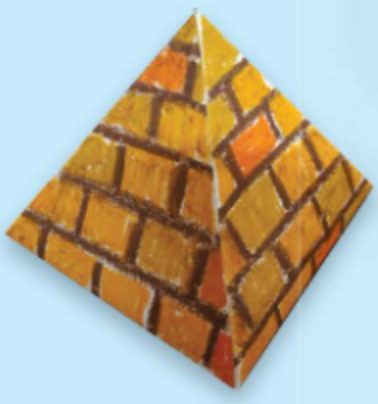
1. Vẽ phác hình.

2. Cắt rời hình.

3. Vẽ trang trí ở bốn hình tam giác.

4. Gấp bốn hình tam giác để tạo hình kim tự tháp.

5. Tạo hình cây từ bìa và trang trí.

6. Sắp xếp hình kim tự tháp và cây để hoàn thiện sản phẩm.

Thực hiện sản phẩm mĩ thuật về một di sản mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại mà em yêu thích bằng hình thức mô hình hoặc nặn

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Nguyễn Trung Hiếu, sản phẩm mĩ thuật mô phỏng kim tự tháp của nền văn minh Ai Cập cổ đại

Phạm Quang Anh, sản phẩm mĩ thuật mô phỏng di sản mĩ thuật của nền văn minh Ấn Độ cổ đại

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

– Hình ảnh nào của thời kì cổ đại được thể hiện trên sản phẩm mĩ thuật này?
– Bạn đã sử dụng những vật liệu nào để thực hiện sản phẩm mĩ thuật?
– Bạn đã sắp xếp yếu tố hình, màu, khối như thế nào trong sản phẩm của mình?

Sử dụng hình ảnh di sản mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại để trang trí bìa sổ lưu niệm.

Nguyễn Trọng Hoàng, sản phẩm
mĩ thuật trang trí sổ lưu niệm

Bùi Tuyết Anh, sản phẩm
mĩ thuật trang trí sổ lưu niệm

EM CÓ BIẾT:

Đặc điểm mĩ thuật thời kì cổ đại có tính độc đáo. Tạo hình khối trên tượng đơn giản, cô đọng mang đến cảm giác chắc chắn. Những hình người, thú, hoa văn trên phù điêu, bích hoạ, đồ vật,... có tính trang trí với những màu sắc đơn giản như: vàng, đỏ, nâu, trắng,...

Bài 16: Mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại

Yêu cầu cần đạt

- Biết được một số di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại;
- Sử dụng được một số hoa văn của thời kì cổ đại trong thiết kế sản phẩm mĩ thuật;
- Biết đặt câu hỏi và phân tích được vẻ đẹp của sản phẩm mĩ thuật trong phần thực hành của bạn.

Một số di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại

Tượng đồng, văn hoá Đông Sơn(1)

Bình gốm, văn hoá Óc Eo(2)

Đèn gốm, văn hoá Sa Huỳnh(3)

Mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại được biết đến chủ yếu qua các di sản mĩ thuật của các nền văn hoá Phùng Nguyên, Đồng Đậu, Gò Mun, Đông Sơn, Sa Huỳnh, Óc Eo,...

Trong số các di sản mĩ thuật còn lại đến ngày nay, không thể không nhắc tới trống đồng Đông Sơn. Những chiếc trống đồng Đông Sơn đều có hình dáng đẹp, tỉ lệ cân đối. Mỗi chiếc trống có tỉ lệ, trang trí khác nhau nhưng có cấu trúc chung giống nhau; là sự kết hợp hài hoà của một phần khối cầu, khối trụ, khối chóp cụt và được trang trí bằng hệ thống hoa văn sắp xếp nối tiếp nhau và chuyển động ngược chiều kim đồng hồ theo như chiều quay của Trái Đất, mang nhiều ý nghĩa sâu sắc.

Trống đồng, văn hoá Đông Sơn(4)

(1) (2) (3) (4) Nguồn: Bảo tàng Lịch sử Quốc gia

Cách thiết kế áo dài có sử dụng hoa văn của di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại

1. Vẽ phác hình áo dài.

2. Vẽ hoa văn trang trí lên áo dài.

3. Cắt rời hình áo dài.

4. Vẽ màu vào hoa văn trang trí.

Em sẽ sử dụng hoa văn cổ đại nào của Việt Nam để trang trí cho sản phẩm của mình?

- **Sử dụng hoa văn di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại để trang trí áo dài**
- **Sản phẩm mĩ thuật của học sinh**

Nguyễn Hồng Quân, sản phẩm mĩ thuật thiết kế áo dài

EM CÓ BIẾT:

Thiết kế thời trang gồm ba lĩnh vực chính: trang phục, phụ kiện, trang sức. Trong đó, vẽ trang trí áo dài nhằm tạo diện mạo mới cho chiếc áo hoặc tạo nên một sản phẩm độc đáo, phù hợp với người mặc.

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

– Bạn đã dùng hoa văn nào của di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại để trang trí áo dài?

– Cách trang trí trên áo dài như vậy đã phù hợp chưa?

– Bạn đã khai thác vẻ đẹp nào của di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại vào sản phẩm mĩ thuật ứng dụng?

Sử dụng hoa văn di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại mà em yêu thích để trang trí hộp bút.

Ngô Minh Trí, sản phẩm mĩ thuật trang trí túi đựng đồ dùng học tập

Huy Quang, sản phẩm mĩ thuật hộp bút

MỘT SỐ THUẬT NGỮ DÙNG TRONG SÁCH

Thuật ngữ			Trang
C	Công năng sử dụng	Thể hiện chức năng của sản phẩm theo nhu cầu của người sử dụng.	53
G	Giá trị thẩm mĩ	Thể hiện việc đánh giá cái đẹp của đối tượng theo ý chí chủ quan và khách quan, từ những phương diện khác nhau.	53
M	Mô phỏng	Thực hiện một mẫu vật đã có bằng hình thức khác.	28
N	Nguyên lí cân bằng	Là sự sắp xếp hợp lí các đối tượng tạo cảm giác cân đối, hài hoà.	41
	Nguyên lí tương phản	Là sự sắp xếp có tính đối lập của các đối tượng liên quan khác nhau ở cạnh nhau.	16
	Nhận diện	Quan sát bằng mắt để nhận ra đặc điểm của đối tượng.	53

BẢNG PHIÊN ÂM TÊN RIÊNG NƯỚC NGOÀI

Phiên âm		Nguyên gốc	Trang
A	A-cát	Akkad	62
	A-xi-ri-a	Assyria	62
	A-thê-na	Athena	62
B	Ba-by-lon	Babylon	62
	Bờ-him-bê-ca	Bhimbetka	31
C	Ca-mô-ni-ca	Camonica	32
N	Nin	Nile	62
P	Pa-ta-gô-ni-a	Patagonia	32
R	Rốt-tít-láp Ni-cô-lai-vích Ga-lít-xky	Rostislav Nikolaevich Galitsky	23
U	Uy-len-đo	Willendorf	31
V	Vin-xen Uy-li-em Van-Gốc	Vincent Willem Van Gogh	17
	Vô-gê-hớt	Vogelherd	32
X	Xa-ha-ra	Sahara	31
	Xu-mơ	Sumer	62

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn trong cuốn sách này.

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Chủ tịch Hội đồng thành viên – Tổng Giám đốc NGUYỄN TIẾN THANH

Chịu trách nhiệm nội dung:
Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập lần đầu: PHẠM VIỆT QUANG
Biên tập tái bản: TRẦN NGỌC LÊ – NGUYỄN VĂN NGUYÊN
Biên tập mĩ thuật: NGUYỄN BÍCH LA
Thiết kế sách: PHAN THỊ THANH HOA – PHẠM THỊ MINH THU
Trình bày bìa: NGUYỄN BÍCH LA
Minh hoạ: NGUYỄN THỊ NGỌC THUỶ
Sửa bản in: TRỊNH ĐÌNH DỰNG
Chế bản: CTCP MĨ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG

Bản quyền © (2021) thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Xuất bản phẩm đã đăng kí quyền tác giả. Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

MĨ THUẬT 6
Mã số: G1HH6M001h26
In ..... bản, (QĐ .....) khổ 19 x 26,5 cm.
Đơn vị in:.....
Cơ sở in:.....
Số ĐKXB: 7-2026/CXBIPH/52-09/GD
Số QĐXB: .../..... ngày ... tháng ... năm .....
In xong và nộp lưu chiểu quý ..... năm .....
Mã số ISBN: 978-604-0-25150-3

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 6 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Ngữ văn 6, tập một
2. Ngữ văn 6, tập hai
3. Toán 6, tập một
4. Toán 6, tập hai
5. Khoa học tự nhiên 6
6. Công nghệ 6
7. Lịch sử và Địa lí 6
8. Mĩ thuật 6
9. Âm nhạc 6
10. Giáo dục công dân 6
11. Tin học 6
12. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 6
13. Giáo dục thể chất 6
14. Tiếng Anh 6, tập một
15. Tiếng Anh 6, tập hai

Website: https://www.nxbgd.vn

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

ISBN 978-604-0-25150-3
9 786040 251503
Giá: 8.400 đ